

egz. nr .....

zadanie projektowe

**Remont elewacji oraz remont i przebudowa pomieszczeń
budynku Muzeum Etnograficznego oddz. Muzeum Narodowego w Poznaniu**

nazwa i adres
obiektu budowlanego

Muzeum Etnograficzne w Poznaniu,
oddział Muzeum Narodowego w Poznaniu
Poznań, ul. Grobla 25; dz. nr 8/5, 10/1, arkusz 31, obręb Poznań

kategoria obiektu

KATEGORIA IX

stadium

PROJEKT PRAC KONSERWATORSKICH

zawartość opracowania

wg spisu treści

Inwestor

Muzeum Narodowe
w Poznaniu

61-745 Poznań, Aleje Karola Marcinkowskiego 9

jednostka projektowa

MICHNOWICZ STASZEWSKI ARCHITEKCI
61-501 POZNAŃ, UL. DĄBRÓWKI 2, b' / 4
TEL / FAX 61-6497394 WWW.MSA.NET.PL

zespół autorski
architektura

projektant: mgr inż. arch. Piotr Staszewski
upr. nr 40/WPOKK/2015 – uprawnienia budowlane w specjalności architektonicznej
do projektowania i kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń

Konservator dzieł sztuki mgr Beata Staszewska

data

10.2022

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

SPIS ZAWARTOŚCI:

INFORMACJE WSTĘPNE

LOKALIZACJA OBIEKTU

STAN ZACHOWANIA I PRZYCZYNY ZNISZCZEŃ

CEL I ZAKRES PRAC BUDOWLANO-KONSERWATORSKICH

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

DOKUMENTACJA RYSUNKOWA

1. INFORMACJE WSTĘPNE

1.1. RODZAJ OBIEKTU:

Budynek Łoży Masońskiej obecnie Muzeum Etnograficzne oddział MNP w Poznaniu – zrekonstruowany w latach 1972-1986 z zachowaniem ówczesnych wytycznych konserwatorskich mających na celu odwzorowanie stanu pierwotnego – budynku klasycystycznego z pocz. XIX w. (budowa 1817-1822).

1.2. LOKALIZACJA:

Muzeum Etnograficzne w Poznaniu, oddział Muzeum Narodowego w Poznaniu
Poznań, ul. Grobla 25; dz. nr 8/5, 10/1, 11, arkusz 31, obręb Poznań

1.3. ZAMAWIAJĄCY:

Muzeum Narodowe w Poznaniu
Aleje Karola Marcinkowskiego 9, 61-745 Poznań

1.4. PODSTAWA OPRACOWANIA:

- szczegółowe oględziny budynku przeprowadzane w latach 2017 - 2022 r.
- dokumentacja fotograficzna
- analiza historyczna i porównawcza
- analiza dokumentacji archiwalnych

1.5. PRZEDMIOT OPRACOWANIA:

Przedmiotem opracowania jest program prac konserwatorskich w zakresie:

1.5.1. Remont elewacji budynku

- prace remontowe i konserwatorskie wypraw tynkarskich ścian i detalu architektonicznego
- remont obróbek blacharskich elewacyjnych
- wykonanie nowego zadaszenia zejścia do kotłowni i wejścia bocznego
- wymiana drzwi wejścia bocznego
- remont / wymiana drzwi i szafek na elewacjach

1.5.2. Przebudowa niektórych wnętrz budynku

- Wykonanie przejść w ścianach wewnętrznych, zmiana układu ścian działowych
- Zmiana aranżacji i oświetlenia w holu głównym

1.5.3. Zagospodarowanie terenu

- Remont / przebudowa ogrodzenia z furtką i bramą od ul. Grobla
- Przebudowa fragmentu chodnika dojścia do wejścia głównego od ul. Mostowej
- Likwidacja donic przy wejściu głównym od ul. Mostowej

1.6. ZAKRES OPRACOWANIA

Wszystkie czynności przewidziane do wykonania remontu konserwatorskiego budynku.

1.7. OPRACOWAŁ

arch. Piotr Staszewski
konserwator dzieł sztuki mgr Beata Staszewska

ZDJĘCIA I RYSUNKI

arch. Piotr Staszewski

2. LOKALIZACJA OBIEKTU

Muzeum Etnograficzne w Poznaniu, oddział Muzeum Narodowego w Poznaniu
Poznań, ul. Grobla 25; dz. nr 8/5, 10/1, 11; arkusz 31; obręb Poznań.

Budynek położony we wschodniej części Starego Miasta na Chwaliszewie przy ul. Grobla 25.

Budynek w zabudowie pierzejowej pierwotnie wolnostojący z przylegającymi niskimi przybudówkami. Od strony południowo zachodniej zlokalizowany ogród sięgający do ul. Mostowej.

3. STAN ZACHOWANIA I PRZYCZYNY ZNISZCZEŃ

Elewacje budynku zachowane w dość dobrym stanie technicznym. Budynek został rozebrany i odbudowany w obecnej formie w latach 1972-1986 wg wytycznych konserwatorskich jako rekonstrukcja stanu pierwotnego z pocz. XIXw. Budynek gmachu głównego został odbudowany / zrekonstruowany w latach 70. ubiegłego wieku, przybudówka od strony wschodniej poddana została gruntownemu remontowi w latach 60. ub.w. Ze względu na odbudowę budynku w całości nie zachowały się żadne informacje o kolorystyce i fakturze wykończenia elewacji gmachu głównego. Budynek został zrekonstruowany a sposób wykończenia elewacji uzgodniony ze służbami konserwatorskimi.

Stan zachowania konstrukcji budynku dobry po wykonaniu poniższych prac. Chronologia przeprowadzonych robót:

1966 - Wykonano dokumentację na adaptację i remont przybudówki

1969 - Zakończono remont bud. przybudówki polegający na wymianie stropów drewnianych na stropy masywne i podciągi, wykonano żelbetową klatkę schodową zrealizowano nową stalową więźbę dachu

IV. 1977 - W związku z nieodwracalnymi uszkodzeniami konstrukcji budynku nr 24 /byłej łoży masońskiej/ sąsiadującej bezpośrednio z przybudówką przeprowadzono jego całkowitą rozbiórkę, przygotowując się jednocześnie do rekonstrukcji w/w budynku. W trakcie rozbiórki, na styku budynków 24 wzniesiono ściankę osłonową gr. 12 cm wspartą na stropach przybudówki w strefie dylatacji. Ze względu na słabonośne grunty budynek rekonstruowano na płycie żelbetowej gr. 30 cm z żebrami.

1979 - Pod koniec wymienionego roku w okresie kiedy została dociążona płyta żelbetowa, w murach podłużnych w strefie przydylatacyjnej przybudówki zaczęły pojawiać się zarysowania

1980 - Przystąpiono do likwidacji powstałych deformacji:

- wykonano podmurowania łuku fundamentowego w ścianie zewnętrznej od strony parku,
- wykonano również przyporę poprzeczną w tej strefie usytuowaną poniżej terenu,
- przemurowano częściowo strefy murów, wykonano również nowe tynki w miejscu ich uszkodzeń

1981 - Adaptowano pomieszczenia piwnic przybudówki na kotłownię

1992 - W obecnym okresie eksploatacji obiektów, w ścianach przydylatacyjnych przybudówki widoczny jest przyrost rozwarstwień, stwierdzono również "opad" posadzki w strefie dylatacji

1992-93 – opracowanie projektu naprawy i wykonanie prac wzmacniających i naprawczych w przybudówce.

1998 – opracowano ekspertyzę oceny pęknięć ścian działowych na poddaszu w obrębie pom. 202, 204.

Konstrukcja budynku:

Ściany murowane z elementów ceramicznych otynkowane, stropy ceramiczne gęsto żebrowe typu akerman typu ciężkiego (podwyższany), biegi schodów monolityczne żelbetowe, konstrukcja dachu stalowa z więźbami kratowych, konstrukcja pokrycia – krokwie drewniane układane na płatwiach stalowych. Elewacja budynku wykonana podczas odbudowy – tynki cementowo wapienne baranek gruboziarnisty. Detal architektoniczny wyprawy sztukatorskie odlewy i wykonywane na miejscu, bazy pilastrów kamienne z piaskowca. Stan elewacji dostateczny, nieliczne pęknięcia i odspojenia oraz ubytki w detalu architektonicznego w obrębie gzymsów, pilastrów, opasek okiennych, wymaga zabiegów naprawczych i remontu. Stolarka okienna, została wykonana i zamontowana podczas I etapu prac 10-11.2022r. Kraty w oknach zostały poddane zabiegom konserwatorskim na tym samym etapie.

We wnętrzach w części przebudowywanej występują elementy sztukaterii i detalu architektonicznego w obrębie I i II piętra odtwarzane podczas odbudowy budynku. . Główna klatka schodowa – biegi żelbetowe okładzinowane stopnicami dębowymi, balustrady kute z drewnianym profilowanym pochytem. Posadzki wykonane współcześnie z płyt marmurowych w układzie diagonalnym, w częściach socjalno sanitarnych i magazynowych płytki ceramiczne i wykładziny PCV.

Pokrycie dachu i konstrukcja: wykonano kompleksowy remont dachu 08-11.2022r.

Odbudowa gmachu głównego (źródło CYRYL)

Elewacja ogrodowa od ul. Mostowej (źródło: CYRYL)

4. CEL I ZAKRES PRAC BUDOWLANO-KONSERWATORSKICH

Celem planowanych prac budowlanych jest przede wszystkim poprawa funkcjonalności budynku, głównie usprawnienie komunikacji i poprawa funkcji. Obecnie trwają prace

polegające na przebudowie i remoncie wewnątrz. Planuje się zmianę układu niektórych pomieszczeń: przebudowa toalet w budynku administracyjnym, wydzielenie toalety na poddaszu przy windzie i wydzielenie dodatkowej serwerowni w magazynie budynku administracyjnego na II piętrze przy wentylatorowni. Planuje się wykonanie przejść w obrębie sal ekspozycyjnych. W ramach planowanych prac planowany jest kompleksowy remont i prace konserwatorskie elewacji budynku.

5. PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

5.1. Wytyczne ogólne:

- Wszelkie prace konserwatorskie winny być wykonane przez specjalistyczną firmę konserwatorską, pod nadzorem ścisłym konserwatorskim oraz w ścisłej współpracy z Miejskim Konserwatorem Zabytków w Poznaniu.
- Przed przystąpieniem do prac należy wykonać dokładną dokumentację fotograficzną obiektu.
- W trakcie prac należy wykonywać bieżącą dokumentację konserwatorską.
- Po zakończeniu prac należy opracować dokumentację powykonawczą.

5.2. Wytyczne szczegółowe:

5.2.1. Otoczenie obiektu.

- W miarę możliwości należy uporządkować nawierzchnię chodnika i opaski na styku z elewacją budynku.
- Planuje się przebudowę fragmentu chodnika na dojściu do wejścia od ul. Mostowej celem zmiany pochylenia i spadków tak aby umożliwić dojazd osobom niepełnosprawnym do wejścia do budynku
- Planuje się likwidację dwóch donic przy wejściu głównym od ul. Mostowej

5.2.2. Powierzchnie tynkarskie zewnętrzne

- Mechanicznie usunąć luźne i odspojone wyprawy tynkarskie aż do lica ceglanego
- Lico umyć silnym strumieniem wody.
- W razie potrzeby – w miejscach dezintegracji wątku ceglanego wykonać uzupełnienia wątku materiałem o zbliżonym formacie lub przeprowadzić zabiegi strukturalnej impregnacji wzmacniającej
- Wykonać zabieg dezynfekcji mikrobiologicznej, szczególnie w partiach cokołowych
- Usunąć wszelkie nieużywane elementy instalacji, szafek przyłączeniowych i instalacyjnych
- Instalacje istniejące prowadzone na elewacji należy wkuć / schować pod warstwami wypraw tynkarskich

Wykończenie

- Całą powierzchnię gruntować gruntem szczepnym
- Wykonać tynkowanie zaprawą szpachlową mineralną z lekkich wypełniaczy na spoiwie mineralnym
- W celu wyrównania struktury powierzchni tynkarskich szpachlować całość tynku drobnoziarnistą mineralną szpachlówką zbrojoną włóknem.
- Wykonać malowanie podkładowe po minimum siedmiu dniach od nałożenia mas szpachlowych matową farbą podkładową na bazie krzemianów
- Malowanie końcowe przeprowadzić farbą krzemianową w zaprojektowanym kolorze dobranym podczas komisji na budowie wg próbek

5.2.3. Detal architektoniczny sztukatorski:

- Detal architektoniczny oczyścić z powłok malarskich.
- Elementy o osłabionej strukturze wzmocnić strukturalnie preparatami krzemianowymi
- Brakujące elementy detalu wykonać metodą ciągnioną zaprawą sztukatorską.
- Wykonać staranną reprofilację gzymsów, opasek i dekoracji sztukatorskich szpachlówką
- Wykonać malowanie podkładowe po minimum siedmiu dniach od nałożenia mas szpachlowych matową farbą podkładową na bazie krzemianów.
- Malowanie końcowe przeprowadzić farbą krzemianową w zaprojektowanym kolorze dobranym podczas komisji na budowie wg próbek.

5.2.4. Detal kamienny:

- Oczyszczenie kamienia z powierzchniowych zabrudzeń metodami fizykochemicznymi lub chemicznymi.
- Próba ekstrakcji nienaturalnych przebarwień kamienia.
- Wzmocnienie osłabionej struktury kamienia preparatem na bazie estrów kwasu krzemowego.
- Uzupełnienie ubytków kamienia zaprawą mineralną barwioną w masie.
- Ewentualne scalenie kolorystyczne.

5.2.5. Drzwi zewnętrzne boczne.

- Wymiana drzwi stalowych na drzwi ocieplone, przylgowe stalowe spełniające wymogi izolacyjności cieplnej.

5.2.6. Zadaszenie wejścia bocznego i zejścia do kotłowni

- Rozbiórka istniejących zadaszeń żelbetowych wspornikowych
- Montaż zadaszeń szklanych samonośnych na cięgnach stalowych – szklenie P2a

5.2.7. Remont ogrodzenia

- Rozbiórka istniejącego ogrodzenia
- Wymurowanie filarów z cegły pełnej,
- Wyprawy tynkarskie zgodne z punktem 5.2.2
- Wykonanie o osadzenie przęseł z profili kwadratowych 20/20mm stalowych (nawiązujących forma do krat okiennych), kolor – jak kraty okienne – schwarzgrau RAL7021

5.2.8. Instalacja elektryczna, oświetleniowa i monitoringu wizyjnego:

- Wykonanie kompletu instalacji elektrycznych zewnętrznych – zasilania i oświetlenia iluminacyjnego elewacji, monitoringu wizyjnego
  - Całość okablowania istniejącego na elewacji należy wkuć
- Po wykonaniu instalacji bruzdy wypełnić wyprawą tynkarską wapienną.

arch. Piotr Staszewski

Dokumentacja fotograficzna:

Widok od ul. Grobla

Widok od szczytu – elewacja zachodnia

Widok od strony parku ul. Mostowa:

Ul. Grobla budynek administracyjny

Budynek administracyjny ul. Grobla

Gmach Główny ul. Grobla

Gmach Główny ul. Grobla

Gmach Główny ul. Grobla

Gmach Główny ul. Grobla